

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie z odwołania A. M.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Szczecinie z 27 marca 2024 r. sygn. akt III AUa 660/22,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 listopada 2025 r.
wniosku ubezpieczonego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Agnieszki
Góry-Błaszczukowskiej od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem
Najwyższym pod sygn. I USKP 208/24,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. M. (dalej: „wnioskodawca”) reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika pismem z 23 lipca 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) na podstawie art. 49 § 1 oraz art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. wniósł o wyłączenie od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. I USKP 208/24 sędziego Sądu Najwyższego Agnieszki Góry-Błaszczukowskiej.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał na wątpliwości dotyczące sposobu obsadzenia sądu a także wpływu trybu powoływania sędziego na indywidualną ocenę sędziego w perspektywie konkretyzowanych zarzutów w skardze kasacyjnej dotyczących prawa międzynarodowego oraz przepisów Konstytucji RP.

Odnosnie do sędziego objętego wnioskiem wnioskodawca podniósł, że sędzia orzekała w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie, gdzie rozpatrywała m.in. skargi na decyzje odmowne zastosowania wyłączenia z art. 8a Ustawy zaopatrzeniowej. Wskazał, że „Podczas rozpoznawania opisanych skarg sędzia zasiadała w składach rozpatrujących negatywnie skargi ubezpieczonych funkcjonariuszy na decyzje odmowne, tym samym ujawniając swój negatywny stosunek do spraw dotyczących kwestionowania podlegania pod pojęcie z art. 13b ust. 1 Ustawy zaopatrzeniowej (np. wyrok z dnia 17 listopada 2022 roku, sygnatura akt: II SA/Wa 781/22)”.

W dalszej części wnioskodawca uzasadnił swój wniosek dodatkowo wątpliwościami artykułowanymi w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz sądów powszechnych, a także sądów administracyjnych względem sposobu powołania sędziów po zmianach wprowadzonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wspomniał przy tym, że sędzia której dotyczy wniosek została powołana na sędziego Sądu Najwyższego już po opisanych zmianach.

Wywód swój zwieńczył konkluzją następującej treści: „Mając na względzie powyżej określone okoliczności, wniosek o wyłączenie, zgodnie z art. 48 § 1 pkt 1 K.p.c. w związku z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP jest uzasadniony (tak: Postanowienie SN z 21.12.2022 r., II PUB 1/22, LEK nr 3559593)”.

Niezależnie od powyższych okoliczności wnioskodawca podkreślił, że wniosek o wyłączenie sędziego jest uzasadniony także na podstawie art. 49 § 1 k.p.c.

Jak zauważył, w jego ocenie ma to „związek z indywidualnymi okolicznościami dotyczącymi sędziego, w związku ze sposobem powołania go na

stanowisko sędziego”. Dodatkowo podniósł, że przytoczone okoliczności dotyczące sposobu ustalenia składu osobowego KRS wpływają bezpośrednio na bezstronność każdego sędziego powołanego na stanowisko z wniosku opisanego KRS. Wskazał wreszcie, że „mając na względzie, iż wniosek został powołany w wyniku opisywanej procedury, nie można nie uznać, iż nie ma to wpływu na jego osobiste przekonania względem naruszeń przepisów prawa międzynarodowego oraz przepisów Konstytucji RP. W konsekwencji wniosek z art. 49 § 1 k.p.c. jest analogicznie uzasadniony w perspektywie prawa wnioskodawcy do sądu oraz rzetelnego procesu sądowego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 48 § 1 k.p.c, Sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;
- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Stosownie do art. 49 § 1 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje

okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Stosownie do art. 50 § 1 k.p.c. wniosek o wyłączenie sędziego strona zgłasza na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa się toczy, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia.

Należy podkreślić, że celem instytucji wyłączenia sędziego jest zapewnienie, by bezstronny sąd rozpoznał sprawę. Jednocześnie wypada wskazać, że zarówno w odniesieniu do sędziego wyłączanego z mocy prawa (art. 48 k.p.c.), jak i wyłączanego z uwagi na zaistnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.), wyłączenie odnosi się do określonej sprawy prowadzonej w konkretnym czasie, przed określonym sądem. Podstawy wyłączenia nie mają charakteru abstrakcyjnego – ich sens zmierza do zapewnienia prawidłowego rozpoznania sprawy w toku, nie zaś wskazywaniu sędziego, który potencjalnie (teoretycznie) nie mógłby rozpoznawać sprawy danej osoby. Chodzi zatem o aktualną relację między sędzią a sprawą i konkretną sytuację procesową, z którą skonfrontowana zostaje strona, tj. rozpoznawaniem sprawy przez sędziego, który nie zapewnia bezstronności.

Nie ulega wątpliwości, że wniosek o wyłączenie sędziego, obok elementów podstawowych każdego pisma procesowego, musi zawierać konstytutywne składniki kwalifikowanego pisma procesowego. Oznacza to, że musi on określać osobę (tożsamość) sędziego, którego dotyczy, oraz wskazywać zindywidualizowane przyczyny wyłączenia.

Bezsporne też jest, że o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo subiektywne przekonanie strony o braku jego bezstronności, ale faktyczne wystąpienie okoliczności uzasadniających to odczucie. Instytucja wyłączenia sędziego na wniosek nie jest bowiem związana z wystąpieniem jakichkolwiek podejrzeń co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Przy tym ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie składającej wniosek o wyłączenie sędziego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 marca 2018 r., V CSK 256/17).

Przenosząc powyższe na realia przedmiotowej sprawy, Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że przeważająca część wyводу zawartego we wniosku dotyczy kwestionowania statusu sędziego jako sędziego Sądu Najwyższego. Tylko w dwóch fragmentach pojawiają się natomiast wątki dotyczące kwestii bezstronności sędziego w sprawie. Są to mianowicie: fragment ujęty na k. 4 akt Sądu Najwyższego: „SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska wcześniej orzekała przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie, gdzie rozpatrywała między innymi skargi na decyzje odmowne zastosowania wyłączenia z art. 8a Ustawy zaopatrzeniowej. Podczas rozpoznawania opisanych skarg sędzia zasiadała w składach rozpatrujących negatywnie skargi ubezpieczonych funkcjonariuszy na decyzje odmowne, tym samym ujawniając swój negatywny stosunek do spraw dotyczących kwestionowania podlegania pod pojęcie z art. 13b ust. 1 Ustawy zaopatrzeniowej (np. wyrok z dnia 17 listopada 2022 roku, sygnatura akt: II SA/Wa 781/22)”, a także fragment ujęty na k. 6 akt Sądu Najwyższego: „Mając na względzie, iż oznaczony w *petitum* wniosku sędzia został powołany w wyniku opisywanej procedury, nie można nie uznać, iż nie ma to wpływu na jego osobiste przekonania względem naruszeń przepisów prawa międzynarodowego oraz przepisów Konstytucji RP. W konsekwencji wniosek z art. 49 § 1 Kp.c. jest analogicznie uzasadniony w perspektywie prawa Kasatora do Sądu oraz rzetelnego procesu sądowego”.

W ocenie Sądu Najwyższego żaden z przedstawionych tu fragmentów nie wskazuje okoliczności, które miałyby związek z przedmiotową sprawą. W efekcie nie można przyjąć, że wniosek jest zasadny z uwagi na obowiązywanie art. 48 § 1 pkt. 1 k.p.c. i art. 49 § 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy zajmuje stanowisko, iż wskazany wniosek należy oddalić, o czym orzekł w sentencji postanowienia.

[D.Z.]

[r.g.]

